

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Patris Gonzali Sylveriae, Societatis Iesv Sacerdotis

Godinho, Nicolao

Coloniae Agrippinae, 1616

Vbi, à quibus ortus, qua ratione in pueritia institutus. Capvt Primvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44032

6

VITÆ GONZALI
SYLVERIAE SOCIETATIS
IESV SACERDOTIS, IN VR-
be Monomotapa Marty-
rium passi,

LIBER PRIMVS.

*Vbi, à quibus ortus, quæ ratione in pue-
ritia institutus,*

CAPVT PRIMVM.

AMERINVM in Lusitania oppidum est Tago flumini vicinum, ad eam pertinens regionem, quæ Transtagana dicitur, quinque circiter & quadraginta passuum millibus, orientem versus, Olysiptone distans. Huc olim reges Lusitani hiberno tēpore soliti erant per aliquot menses transferre domicilium; quod locus propter vicinos saltus, & ferarum abundantiam, venationi sit aptissimus. Sequebatur reges nobilitas, vt fit; atque ex ea in primis illi, quibus aliquod erat in regia curia officium. Hæc causa fuit, cur in eo oppido primam lucis vsuram hauserit Gonzalus Sylueria, excellens Christi Martyr, de quo nunc scribere instituimus. Natus est ex illustribus parentibus, anno salutis humanæ

CIO. IO.

CIO: IO: XXVI. Pater illi fuit Ludouicus Sylueria, Sorteliæ comes, regis custodia præfectus, quod munus ut eximia apud Lusitanos fidelitatis indicium est, ita præcipuo quodam habetur in honore. Matrem habuit Beatricem Noroniam, Ludouici uxorem, & Ferdinandi Cottinij Lusitanici Imperij Marescali filiã, nulla re viro imparem. Decem Beatrix Ludouico filios peperit. Natu vltimus Gonzalus fuit; qui ut olim Beniaminus ille Racheli, ita ortu suo Beatrici matri interitum attulit; quasi quæ talem ediderat foetum, nihil haberet amplius, quod posset pro dignitate edere, ideoque excederet è viuis. Illud de Gonzalo proditur memorabile quòd tertio ante ortum die, vtero adhuc inclusus, matris viscera vagitibus impleret, communem præoccupans hominum conditione, quos in ipso statim vestibulo vitæ natura abiicit ad lachrymas. Enimvero præcox ille infantis ploratus id videtur significasse, quod postea in eo adulto est obseruatum. Eam quippè tenuit viuendi rationem, ut non modò ex humanis rebus, quas alta quadam animi celsitudine, & constantia semper despexit, nullã perciperet oblectationem; sed etiam ad deplorãdas huius vitæ miseras, & mortalium scelera assiduo fletu prosequenda natus esse videretur. Editus in lucem statim matre caruit, ut dictum est. Non multò post, in tenera admodum ætate, patrem quoque amisit. Vtroque igitur parente orbarus, Philippæ Vigleniæ forori, quæ Ludouico Aluaro de Tauora Mogadurij dynastæ in matrimonio erat, pænè infans adhæsit. Atq; hic, vnã cum Aluaro fratre, ut in amplã & benè morata domo, splendidè & honestè educatus est. Cùm verò iam tunc in illo multa conspicerentur præstantissimæ indolis indicia; tum vel maximè

8 VITAE GONZALI SYLVERIAE
quoddam eximiae virtutis in viro futurae specimen
eminebat. In pueritia enim non crepundia, non
puerilia ac ludicra sequebatur, more puerorum;
in adolescentia, non equitatione, non aucupio,
non corporis ornatu, non huiusmodi aliis, quibus
ea capitur aetas; sed sanctorum librorum lectione,
recitatione precum, eleemosynarum erogatione, re-
busque talibus delectabatur. In pauperes, & cala-
mitosos adeo erat propensus, ut magno semper stu-
dio eorum causas ageret, a suis per se petens & col-
ligens stipem, qua posset eorum miseriis utcumque
succurrere. Pacem iam tunc sic adamabat, ut si
quando sciret, aliquos esse pueros, qui vlla ex causa
inter se dissiderent, eos quamprimum in pristinam
amicitiam, & familiaritatem reducere curaret.
Nec erat inanis labor; sicut enim inter aequales
splendore generis, & morum probitate praestabat;
ita apud eosdem, ut in ea aetate, tantum auctoritate
valebat, ut eius monitis, & consiliis facile omnes
acquiescerent. Cum quis ex egenis & infimae sortis
puerulis in morbum incidebat, quo minus ipsum per
se inuiferet, & aliquod ad reuelandum morbum siue
pecuniae, siue rei alterius subsidium ferret, neque
aegrotantis humilitate, neque tenuitate fortunae, ne-
que vilis tecti sordibus deterrebat. Induci nun-
quam potuit, ut vinum biberet; a quo etiam usque ad
mortem semper abstinuit. Estque illud hac in re
non iniucundum scitu; quod ad septimum ferè aeta-
tis annum (quo tempore dentium in hominibus fit
mutatio, primisque decidens sufficiuntur no-
ui) quando illi dens aliquis extrahebatur, ut locum
cederet venienti, rogatus ut tantum os ablucet
vino, quo solidius novum dentem gingiva constrin-
geret, adeo in proposito constans persistebat, ut im-
pense

pensè negaret, vlla vnquam ex causa ab eo se dis-
 cessurum. A mendacijs, quæ solent esse puerili æta-
 ti familiaria, sic abhorruit, vt ne per iocū quidem
 quidquam proferret, quod crederet à veritate alie-
 num. Iam enim tunc, doctore Numine, agnoscebat
 vilis & abiecti animi esse, quacunque de causa falsa
 pro veris dicere; cumque mentiri per se turpe sit,
 tum verò nobili viro, cuius magnum ornamentum
 simplex veritatis assertio est, multò esse turpissi-
 mum. Contigit, vt nescio, quid puerile Aluarus &
 Gonzalus de communi sententia commiserint, ad
 Tauoram sororis virum, sub cuius tutela & disci-
 plina erant, res delata est. Vocati ab ipso vt de fa-
 cto redarguerentur, Aluarus vitioso quodam pudore
 quicquam se fecesse pertinaciter negauit; Gonzalus
 contrà honesta ingenuitate subito rem, vt ge-
 sta erat, confessus, se reum agnouit. Hic verò Ta-
 uora, vir eximiè prudens, tam facilem vnus confes-
 sionem, tam constantem alterius negationem æ-
 què admiratus, vtri esset credendum, tantisper du-
 bius hæsit. Tum iram vultu simulans, & ad Gonzalus
 conuersus; Itane, inquit, bone vir? Non fuit fa-
 tis fecisse malum, sed illud quoque addendum, vt
 te eius auctorem tam inuerecundè, tamque impu-
 denter faterêre? Me verò, mi domine, ait Gonzalus,
 facti quidem non modò pudet, verùm etiam poeni-
 tet: multò tamen magis inuerecundum me atque
 impudentem crederem, si mendacij culpâ facto ad-
 iicerem, vellemque turpi negatione debitum sup-
 plicium deprecari. Quid à perfecto viro dici pote-
 rat sanctius, aut prudentius? Hęc quidem diuini Spi-
 ritus occulta vis est, cuiuscunque in animum perua-
 dit, eum sic erudit, vt in tenerrima etiam ætate, su-
 per senes intelligat. Prima legendi, & scribendi ru-

10 VITAE GONZALI SYLVERIAE.
dimenta domi edoctus à Tauora missus est ad
Franciscanos , ab ijs vt Grammaticam doce-
retur. Habebant hi monasterium , cui à sancta
Margarita nomen , haud longè à Mogadurio , ex
altera Durij parte in Castellæ finibus situm. In
eo Gonzalus à religiosis illis partibus Latinæ
Grammaticæ simul , & virtutum innitijs imbutus
arctum pietatis , ac veræ submissionis iter , quod
erat postea alto & excelso animo peracturus , coe-
pit agnoscere ; sic aspera illa ac planè diffici-
li viuendi ratione est delectatus , vt rerum ea-
rum , quibus apud suos blandè & deliciosè tracta-
batur , desiderium penitus memoriæque depo-
suerit. Dum in eo monasterio fuit, cum à domo so-
roris non longè abesset , rarò ad eam ventitabat.
Quanta autem arderet discendi cupiditate , ex eo
perspici potest , quod studij causa bonam noctis
partem ducebat infomnem. Eoque interdum vigi-
lans puer in suas illas literulas incumbendo progredie-
batur, vt cubicularius seruus , cuius opera dum
cubitum ibat , in præparando lecto , & exuendo
corpore vti solebat, expectando defessus , somno
succumberet; quem ipse , cum à studio ad cubicu-
lum se colligebat, dormientem reperiens, ne mole-
stè expergefaceret, sic vt erat vestitus, accedès, quid-
quid erat noctis reliquū, modico somno capto pera-
gebat. Itaque in his, cæterisque in rebus eo se modo
Gonzalus puer gerebat, vt religiosi Patres tantam in
tam tenera ætate constantiam , in tam delicato cor-
pore seueritatem, in tam alieno tempore industri-
am oculis animoque lustrantes, planè obstupesce-
rent. Illud tandem de Gonzalo compertum est, in
totâ pueritia eam seruasse animi moderationem, vt
quod est in magnis viris perrarum , neminem
vnquam

vnquam, neque ex suis, neque ex alienis re aut verbo vel leuiter offenderit.

*Ad persequenda literarum studia Conimbricam
missus, Societatem Iesu ingreditur.*

CAP. II.

VBi Gonzalus decimum septimum attigit ætatis annum, à comite Iacobo Sylueria fratre maximo, paterni status hærede, Conimbricam mittitur, vt cœpta studia persequatur. Dum in ea Academia fuit, in qua magno cum fructu annos aliquot insumpsit, in celeberrimo illo habitauit regularium canonicorum cœnobio, quod à sancta Cruce nuncupatur. Qui locus ipsi erat & ad vitanda hominum commercia, quod maximè optabat, & ad exercenda virtutum literarumque opera ex animi sententia peraccommodus. Optimis igitur moribus & disciplinis animum diligenter excoluit: atque in eo amplo & ancipiti Lusitanæ iuuentutis theatro, omnibus scholasticis, præsertim nobilibus, castimoniæ, modestiæ, pietatis, atque, vt vno verbo dicam, vitæ cuiusdam verè Christianæ, hoc est, immaculatæ ac puræ rarum præbuit exemplum. Fuerat non ita pridem Ioannis tertij Lusitanorum Regis munificentia & liberalitate extructum Societati Iesu Conimbricæ Collegium, in qua perpauci tunc socij, atque ij magna ex parte non tantum laici, sed etiam alienigenæ, & ad eò nullo habiti in pretio, vt nomi-